Førsteblad

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. M(Ynnse Altåtfór-Bifór) Fylke: Nordland

Tilleggsspørsmålnr. Herad: Steigen

Emne: Ynnse Altåttatfor Bygdelag:

Oppskr. av: Amanuus K Pedersen Gard:

(adresse): G.nr. Br.nr.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

Her har på vårt hakter fra ellgamle tider vaert brukt bifor utav rötter utav blomgresset og disse ble hakket opp med graev og transportert herm i sekker og lakt i store lag i „Mollforstakken" disse ble gitt nesten alle dyr liketil hester i helt så stann og skulle vaere et yppeligt godt bifor til husdyra, liketil griser å mollforet. Likesa har en fra ellgamle dager pleidd å ta vare på alt utav det såhallt „Höymugleugresset" når mann slog, og dette törket mann og gav kreatura, kokte samen med fiskelöipeforet liketil til griser, men dog sunnhakket. Det hente også at mann om hausten hakket opp „Höimuglerota" og törket og kokte til kreatura til „runnformålet" mitt på dagen „Methoden var brukt på mange gårder no i siste

1644

Krigsråta

Tang og Tare

Ja tangfor-löipa har vert fra allgammle tider ibrukt på våre trakter og den begynnte de med etter Kyndelsmesse. Tanget slår de med sigd i fjæra og bar henn i sekker men det nyslånne tang måtte ligge et døgn før tatt i brukt slik at sjövannet rann utav.

Det var sjellen at tanget ble kokt, nei det ble overdynget i „Köllenn" med det kokend vann utav det en kokte fiskeloper i og var fineste tillberedelse av tang til hifôr. Löipekokinnga foregikk alltid i de såkalle Eldhus hvor en hadde den, hviss ikke så inne i alminnelig kokesteder i bebolseshus. Tangløipa var regnet for å være et særlig godt fôr til alle dyr, unntat griser og hester som en sjelden förd med „Tangspeløipa"

Tare ble samlet om våren og den rodde de ut i båt på de plasser taren voksete og skar den ifra båten med

1644

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

NORSK ETNOLOGICK GRANSKING 1644

Sörpa skulle altid gies til kreatura lunhet
„Kalvingssörpa" „Kid og lamsörpa" strakt etter dyra hadde häret skulle tilannes lit mel mulig litt koren hviss en hadde derlil råd
Bognhaerför har på våre trakter vert mye brukt til hönseför. Dem samlet om hausten alt hvad en kunne utav rognhaerkrans fra rognhusk i skog, har herm i sekker og törket og når törr opphevart utover vinter til hönseför.
Blandet med rognehaerför pleidde mange å samle små blagtael og Bauhunder fra fiaere som når knust sunn ble gitt samen med de törkede rognhaer til höns og var et ypperligt hönseför
Den sahalte „sörpelåge" utav kvanstilk torhet potetkål og torhet „Hörmuggel" var finest sörpe först på vinter og ble git som „Sörpemål" för rummålet mit på dagen heller så for hvelsmålet
I all sorpe samt „lag" motte vaere litt smak utav holt fiskelöip

1644 NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

5

fiskeavfall er en aellgammel skikk på vare trakter å vaere hrukt som hiför og nyttes ennu i nesten samme stil som i gamle dager

Det meste som dertil henyttes til å koke löip utav er fiske=hoder og rygger. Når fisket foregår hrukes å koke slikt i kun fersk stann samen med diverse innvoller, alt utav overflödigt slag av rygger og hoder henges til törk för å opphevares til sener når mindre fiske foregår.
Det kokte fiskelöip utavfiske=hoder rygger og innvolder er yppelig förstoff tiketil for griser. For sistnevnte allerbest de torkede sunnhakkede rygger og hoder utvandet og kokt til grisför.
Samtlige dyr som aeter fiskelöip=för för hade det samlede löip når kokt i samt" kraften det er kokt i som vi kaller „Söet."
Til same fine löipefor hrukes også fjordlodde og sill når slikt tilstede og da jerne samler mann sämye utav det at en etter huskapens störrelse ofte „rotsaller" fjordlodde heller sill i lagede hinger i håtnaust til å hrukes til löipefor.

1644
NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

6

Med löipeforet regner en med at en har derav 50 % utav fôr til sin buskap
Med fôringen utav sin buskap stående på bås om vinteren går fôringen slik for seg
Höiföring om morgonen så kom sörpeföringen ca halvannen time for middagsmålltidet midt på dagen.
Så kom vanningen utpå ettermiddag og så kveldsmatmålltidet etter lit sörpefôr ca 1½ time for kveldsforing med höi

Ao hermed har De fått diverse opplysninger og på diverse sum vet å kan gi

[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] 1948

1644

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING